

2.7. Івермектін і мілбемициноксім при одноразовому введенні дуже ефективні проти III і IV личиночних стадій

Слід не забувати і про підтримуючу терапію під час лікування дірофіляріозу.

Було розглянуто більшість лабораторних методів діагностування дірофіляріозу, а також препарати для знищення статевозрілих гельмінтів та мікрофілярій.

УДК 637.05

Музика Д. В., студент II курсу магістратури спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – Супрович Т. М., доктор с.-г. наук, професор,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський, Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ АСОЦІАЦІЙ УМОВНО ПАТОГЕННИХ БАКТЕРІЙ В ПАТОЛОГІЇ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Факторні захворювання великої рогатої худоби навіть у високоспеціалізованих господарствах займають провідне місце серед усіх інших. Епізоотичні штами умовно-патогенних бактерій, які циркулюють в кожному господарстві створюють свої мікробні асоціації, що викликають захворювання як у корів, так і у телят. Встановлено, що в мікробних асоціаціях між окремими співчленами виникають різноманітні взаємовідносини, що необхідно враховувати при проведенні протиепізоотичних заходів. Неврахування хоча б одного співчлена паразитоценозу, який приймає участь в етіології захворювань великої рогатої худоби, призводить до значного зниження ефективності заходів боротьби, які проводяться в конкретному господарстві. Тому, вивчення мікробного ценозу захворювань великої рогатої худоби, які спричиняються умовно патогенними бактеріями, буде сприяти підвищенню ефективності оздоровчих заходів.

Метою досліджень було вивчити мікробні асоціації при захворюваннях великої рогатої худоби, які спричинені умовно патогенними бактеріями.

Дослідження проведено на базі ПОП «Росія» Вільковецького району та Хмельницької регіональної лабораторії ветеринарної медицини. Об'єктом дослідження були корови, хворі на ендометрит і мастит; новонароджені телята з ознаками шлунково-кишкових і респіраторних захворювань. Предметом дослідження – асоціації умовно патогенних бактерій, які спричиняють мастити і ендометрити у корів та шлунково-кишкові і респіраторні захворювання у новонароджених телят. Для бактеріологічного дослідження з дотриманням правил асептики від корів при маститах відбирали проби молока, при ендометритах – ексудат матки; від телят – шматочки внутрішніх органів (серце, легені, печінка з жовчним міхуром, нирки, селезінка) і лімфатичні вузли (середні середньостінні, брижові).

Наскільки вдалося встановити по документах за 2017 рік в господарстві у корів постійно реєструються мастити (25,4 %), ендометрити (24,1 %), а також шлунково-кишкові (30,2 %) та респіраторні (7,6 %) захворювання новонароджених телят. Частіше всього у корів реєстрували гнійно-катаральні (67,5 %) ендометрити, гострі катаральні (69,2 %) та гострі серозні (22,7 %) мастити. У новонароджених телят найчастіше виявлялася ентеритна форма шлунково-киш-

кових захворювань (67,3 %). Катарально-гнійна бронхопневмонія (81,2 %) виявлялася у телят з 20-денного та 1,5 місячного віку.

Результати бактеріологічних досліджень свідчать, що при різноманітних патологіях великої рогатої худоби нами було виділено 45 культур 9 видів умовно патогенних бактерій. Встановлено, що при різних інфекційних патологічних процесах найчастіше виділялися *E. coli* (22,2 %), *Staphylococcus aureus* (17,8 %), *Pseudomonas aeruginosa* (13,3%) та *P. vulgaris* (11,1%).

При дослідженні 5 проб слизу з матки корів, хворих на ендометрит, виділено 7 видів умовно патогенних бактерій. При цьому найбільшу питому вагу займають *E. coli*, *S. aureus*, *P. aeruginosa* та *P. vulgaris* (18,1 %). Найчастіше при ендометритах корів ізолювали *E. coli* серогруп О33 і О101.

Для вивчення мікробного пейзажу вимені корів, хворих на мастити, було досліджено 9 проб молока від хворих тварин. Встановлено, що мастити спричиняють асоціацією *S. aureus*, *E. coli* (серогрупи О8, О33, О78, О111), *P. aeruginosa*; рідше – *P. vulgaris*, *S. saprophyticus*, *S. pyogenes*, *S. pneumoniae*.

При дослідженні патологічного матеріалу від 5 новонароджених телят, які загинули або були вимушено забиті при шлунково-кишкових та респіраторних захворюваннях, ізолювано 16 культур 9 видів умовно патогенних бактерій. Найчастіше виділяли *E. coli* (18,7 %), *S. pneumoniae* (18,7%), *S. aureus* (12,5 %), *S. epidermidis* (по 12,5 %), *P. vulgaris* (12,5 %). Рідше виявлялися *P. aeruginosa*, *S. pyogenes*, *S. saprophyticus*, *P. mirabilis* – 6,3 %.

При серологічній типізації культур кишкової палички, виділених від новонароджених телят, ідентифіковані *E. coli* таких серогруп: О8 (16,8 %), О111 (15,9 %), О101 (10,6 %).

При шлунково-кишкових захворюваннях новонароджених телят культури умовно патогенних бактерій ізолювали із лімфатичного вузла брижейки (29,5 %), селезінки (29,1 %), печінки (24,4 %), нирок (10,1 %), жовчного міхура (6,0 %) і легень (0,9 %). Причому, частіше виділяли *E. coli* (35,1 %), *P. aeruginosa* (16,6 %), *P. vulgaris* (11,5 %) і *S. aureus* (5,5 %).

При респіраторних захворюваннях новонароджених телят найчастіше ізолювали культури умовно патогенних бактерій з легень (41,0 %), середнього середостінного лімфатичного вузла (30,8 %) і селезінки (15,4 %). З печінки, жовчного міхура і лімфатичних вузлів брижейки умовно патогенні бактерії було виділено лише в 12,8 % випадків. При цьому були ізолювані *E. coli* (23,1 %), *S. pneumoniae* (12,8 %), *P. aeruginosa* (12,8 %).

При вивченні розповсюдження умовно патогенних бактерій серед великої рогатої худоби встановлено, що більша кількість культур виділяється при маститах, менше – при захворюваннях новонароджених телят і на останньому місці – ендометрити. Відповідно, на ці патології припадає 40,0, 35,6 і 24,4 % від загальної кількості (45) виділених нами культур.

Таким чином, ендометрити і мастити у корів та кишково-респіраторні захворювання у новонароджених телят, як правило, супроводжуються асоціацією декількох (частіше 3-4) видів умовно патогенних бактерій.